

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1932 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om viss ändring i gällande grunder för taxering och beskattning av sparbanksrörelse.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 82, har herr *Hollertz* hemställt, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av gällande taxeringsförordning att sparbanks uppsamlingsställe likställes med avdelningskontor lydande under övriga bankinrättningar och att det beskattningsbara beloppet skall fördelas i förhållande till insättarnas behållning å huvudkontoret och uppsamlingsställe.»

Enligt 57 § gällande kommunalskattelag skall skatt för inkomst av rörelse utgöras till kommun, där rörelsen utövats från fast driftställe. Såsom fast driftställe skall anses plats, å vilken för stadigvarande bruk vid rörelsens utövande funnits särskild anläggning eller vidtagits särskild anordning, såsom exempelvis kontor. Där inkomst av rörelse på grund av bestämmelserna i sagda författningsrum skall tagas till beskattning i mer än en kommun, skall jämlikt 58 § nämnda lag i fråga om inkomstens uppdelning gälla, bland annat, att inkomst av bankrörelse beskattas i varje kommun, där huvud- eller avdelningskontor funnits, till så stor del, som å kontoret belöper efter förhållandetal, vilka uträknas på sätt i anvisningarna till kommunalskattelagen närmare angives. I anvisningarna lämnas följande föreskrift i fråga om berörda förhållandetal. »De belopp som enligt kontorets månadsrapporter vid varje månads slut balanserats å kontorets in- och utlåningsräkningar, utelöpande postremissväxlar oberäknade, sammanläggas. Det förhållande, i vilket denna summa står till den på enahanda sätt beräknade summan av samtliga kontors sammanlagda in- och utlåning, utgör kontorets förhållandetal.»

Förenämnda bestämmelser om uppdelning för taxering utav inkomst av bankrörelse mellan de olika kommuner, där huvud- och avdelningskontor äro belägna, leda sitt ursprung från 1897 års bevillningsförordning. Till grund för i sistnämnda förordning meddelade föreskrifter rörande fördelning av inkomst av bankrörelse låg ett den 1 maj 1891 av en särskild kommitté avgivet betänkande och förslag. Av detta betänkande framgår, att bestämmelserna voro avsedda att äga tillämpning jämväl

Utskottet.

Gällande bestämmelser rörande kommunal beskattning av inkomst av bankrörelse och deras tillkomst.

med avseende å kontor, vid vilket endast inlåning men ej utlåning förekommit. Sålunda uttalade kommittén, att det icke låte sig avgöra, vilkendera grenen av en banks rörelse, inlåningen eller utlåningen, som mest inverkade på bankens vinst. Båda måste enligt kommitténs mening anses vara av betydelse härför, och avkastningen av rörelsen vid ett bankkontor syntes därför böra mätas efter storleken av dess sammanlagda in- och utlåning. På detta sätt skulle enligt kommitténs uttalande även de kontor, där inlåning övervägande eller uteslutande bedreves, komma till sin fulla rätt.

Rätt att inrätta filial till sparbank.

Såsom villkor för utövande av sparbanksverksamhet genom avdelningskontor eller sparbankskommitté, s. k. filialer, gäller enligt 3 § lag den 29 juni 1923 om sparbanker, att medgivande om rätt därtill skall finnas intaget i det för sparbanken av länsstyrelsen fastställda reglementet. Därjämte erfordras tillstånd av länsstyrelsen för att inrätta avdelningskontor å annan ort än den, där sparbankens styrelse har sitt säte, samt för att hava sparbankskommitté å ort utom sparbankens verksamhetsområde. I lagen har icke angivits någon gränslinje mellan verksamhet, utövad av avdelningskontor, och sådan, bedriven av sparbankskommitté, men i motiven till lagen har såsom en vägledning anförts, att sparbankskommittén skiljer sig från avdelningskontoret därigenom, att den endast förmedlar insättning och uttagning men däremot icke utlåning, samt att kommittén icke utgöres av sparbankens tjänstemän utan av andra personer, som oftast icke tillsätts av sparbanken utan väljas av kommunala eller andra korporationer. Emellertid torde i allmänhet några egentliga olikheter icke längre förefinnas mellan de filialer som benämnas avdelningskontor, och de, som betecknas såsom sparbankskommittéer, i det att numera självständig utlåningsrörelse icke lär förekomma vid något avdelningskontor.

Motionen.

I föreliggande motion har hänvisats till att sparbanker i och för uppsamling av penningar under huvudkontoret inrättat så kallade uppsamlingsställen, vid vilka penningmedel emottagas för insättning och uttagning. Dessa penningmedel bokföras av föreståndaren för uppsamlingsstället och redovisas till huvudkontoret, som sedan gör dem räntebärande genom utlåning. Motionären har ansett det tillbörligt att den kommun, som hade ett dylikt uppsamlingsställe, borde komma i åtnjutande av skatt från detsamma, oavsett att uppsamlingsställe, som lydde under sparbank, icke jämställdes med t. ex. avdelningskontor, som lydde under annan bankinrättning. Man måste enligt motionärens uppfattning anse det rättvist, att sparbanks uppsamlingsställe likställdes med andra bankers avdelningskontor, enär de i stort sett hade liknande karaktär ehuru icke så självständig rörelse. För uppdelning av det beskattningsbara beloppet borde insättarnas behållning å huvudkontoret och uppsamlingsstället läggas till grund.

Av motionens innehåll framgår icke fullt otvetydigt, vad motionären avsett med sparbanks uppsamlingsställen. Enligt vad utskottet inhämtat lär det förekomma, att förmedling av inlåning äger rum å annan ort än den, där sparbanken har huvudkontor eller filial, genom ombud, till vilka ersättning utgår i regel i form av provision. Uppenbart är att inlåningsrörelse, utövad i dylik ordning, icke bör föranleda, att någon del av sparbankens inkomst kommunalt taxeras i ort, där ombudets förmedlingsverksamhet bedrivits. Vad åter angår inlåningsrörelse, utövad genom avdelningskontor eller sparbankskommitté, torde redan med nu gällande lagstiftning, oavsett om därjämte utlåning förekommit eller icke, sparbanken kunna taxeras kommunalt för inkomsten därav i ort, där filialen är belägen. Såsom en förutsättning härför torde dock gälla, att å sistnämnda ort sådan särskild anordning vidtagits, att sparbanken å denna ort haft fast driftställe. Motionären synes anse, att jämväl om denna förutsättning icke förelegat, taxering för kommunal inkomstskatt borde äga rum i ort, där avdelningskontor eller sparbankskommitté finnes. Ett bifall till motionärens förslag härutinnan skulle innebära ett avsteg från gällande principer å ifrågavarande område, och, såvitt utskottet kunnat finna, föreligga icke tillräckliga skäl för ett dylikt undantag från de allmänna principer, på vilka lagstiftningen bygger. Icke heller torde anledning föreligga att, på sätt motionären jämväl synes hava åsyftat, vid fördelning av inkomst av bankrörelse mellan olika orter, utgå från storleken av insättarnas behållning i stället för såsom nu gäller från medelstorleken av in- och utlåningsräkningar.

Utskottet har därjämte velat erinra, att såväl frågan om i vilken omfattning sparbankerna och postsparbanken böra äga anlita ombud i orterna som jämväl vissa kommunala skattefrågor för närvarande äro föremål för utredning, sistberörda frågor genom 1930 års kommunalskatteberedning. Redan sistnämnda förhållande har för utskottet varit tillräcklig anledning att icke biträda motionärens förslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II:82 av herr Hollertz, om viss ändring i gällande grunder för taxering och beskattning av sparbanksrörelse, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 23 februari 1932.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärge, Bergman, Björnsson, Nylander i Stockholm, Björklund, Olsson i Golvvasta, Lithander, Olsson i Gävle, Leo, Wikström, Andersson i Boda, Bengtsson i Örby Bosgård, Sjødahl, Rydberg, Andersson i Katrineholm, Laurén, Werner, Heiding och Ander.
